

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъэзэт

Къэралыгъом ипащэ Федеральнэ ЗэIукIэм фигъэхъыгъэ Джэпсальэм къеджагъ

УФ-м и Президент мыгъэ Джэпсальэу къышыгъэр къэрайлыгъо klocl Ioфхэр, psaуныгъэм икъеухъумэн, социальнэ политикэр, экономикэр ары нахьбыбэу зыфэгъэхъыгъагъэр. Ар апэу пэчыжь. Аш пэшlyeklopэ вакчинэр ары хэкыыпэ закъоу щыэр. Ар зыхальхъягъэр нахьбыбэ хъугъэу, бжыхъэ нэс «коллективнэ иммунитетыр» пытэмэ, вирусыр къызатеуцощт.

Бу таңырылғанда күнде айту ежyыми кыыхигъэштыгъ. Ильесзу икъынъем ихуғъэ-шілгъэхэм, Урысыем имызқауо, зэрдұнауеу зеолігъэ коронавирусыкілем іоғығыоу кызыдихыгъэхэм къашыригъэжъяа. Аш пешүеклорә іофтхаббазхәу къералыгъом щызешшохыгъе хуғъэхэм Президенттүр къатегушыләззә, медицинәм

Псауныгъэм икъэухъумэн

Мы темээ лъыпьыдзагъэу, псаунгытъэм икъэухумэн ылъеныхыкъокэ УФ-м и Президент предложениехэр къыхытыгъэх, унэшо гъэнэфагъэхэр къышыгъэх.

Гүшүйээм пае, диспансеризацием джыри нахь зырагбъэушъомбъунэу, ильэсэу тызыхэтым ибэдзэогъу мазэ и 1-м ар атлупщынэу Правительствэм, псауныгъэр къэухумэгъэнимкэ Министерствэм, шъолтырхэм ялаажхэм къариуагъ. Ар нахь гъэпсынкэгъэним пае псэ-уплехэр къэзыкхъээз цыифхэм ялаауныгъэ изытет зыуплэкүрэ комплексу шъолтырхэм ялэхэм джыри ахалхуоцт.

Социальна учреждениехэм, анахьээс сэкъяатныгээ зилэхэр, нэжь-лужъхэр зыщаягхэм тоф аяашизэхэрэми, кэлээгъаджэу пэүудзыгтээ шыкын тетэү кэллээджаклохам ягтээджэн лызгъяктоагтажъэхэм, культурэм илофышэхэу онлайн шыкын тетэү цыифхэм агу къыдэзы-щягъэхэм Президентым ягтуу къыншын.

Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путиныр УФ-м и Федеральнэ Зэлүкіэ ильэс къэс фигъэхырэ Джэпсалъэм тыгъусэ, мэлыльфэгъум и 21-м, къеджагь. Федерациемкіэ Советым хэтхэр, УФ-м и Къэралыгъо Думэ идепутатхэр, федеральнэ министрэхэр, Конституционнэ ыкїи Апшъэрэ хыкумхэм ятхаматэхэр, шольырхэм япащэхэр, динлэжхэр, общественнэ юфышэшхохэр ашт хэлэжьагьэх.

къыхэгъэшыгъэ хъумэ, цыфым
лэплиэгъу етыгъошту хъушт, ыпсэ

Джащ фэдэу йээсплэ-зыгъэпсэ-
фыплэхэм япсауныгъэ аышээ-
тырагъэуцожыныр цыфхэм
нахь къызлэкігъэхъэгъошту
аффехъуным фэшл къэралыгъо-
лоцл зеклоныр къыххэзыхху,
путевкэ зыштэфыхэрэм аш пэуя-
гъэхъагъэм ипроцент 20-м къын-
фегъэгъэзэжыгъэним фэгъэ-
хыгъэ программэр ильзесим
ыклем нэс лягъэклотэшт. Аш
имызакъоу, ны-тихху мы ильз-
сим игъэмэфэ уаххтэ зисабый
лагерым зыгъаклохэрэм, путев-
кэм иштэфын тырагъэклодагъэм
ызыныкъо къыфырагъэгъэзэ-
жыщтэу ары Владимир Пути-
ным къызэриуагъэр.

Зэпахырэ узээ дунаир зэлтээзыгүйгээм зызеушомбгүум телемедицинэр, «искусственнэ интеллекткээ» заджэхэрэм иамалхэр щыгэнэгүйгээм нахьыбэу шарь-афедаха хүргээ щынхум

япсауныгъэ изытет иуплъэкун
операциехэм яшын, реабили-
тацием нэмийк! eklonlaklэ къа-
фэгъотыгъэн фаеу зэрэштыр
къыгъэлэгъуагь. Ахэм зэкэми
цыфхэм шүугъэ къафахъэу
гъэфедэгъэнхэр пшъэрлыг
шхъялэу зэрэштыр Президен-
тый Къыхиль эшьгь.

Псауныгъем икъеухъумэн
ыльэныкъок! юфыгъо щы!эхэм
Къералыгъо Советым изэхэсн-
гъо охтэй благъэм щы!эштхэм
ащыц джыри зэ къифагъээз-
жьшт.

Унагъор,
ІэпыІэгъур

Кіләңгілік зәрсү унагъохэм яхахъ зәрәмакір гумәкігы шъхьаңәхәм аңыш. Бләккүгэз 2020-рә ильәсым УФ-м и Президент Джәпсапар Қызылыгъа гъэм ар кызыщихъәштүгъа пшъэрыйл гъэнәфагъәхәр кызыгъаңыз. Аш ишЦуагъакі

Іәпіләгъю унағбөхәм ағъотырәм
хәхъуагъ. Зәпахырә узәү дунаир
зэлтъызықтүгъэм зызыщиушъом-
бъурә лъәхъаным ахъщә тын
зыфекігъе унағбөхәм кіәләцы-
клоу арысыр миллион 28-ре
фәдиз мәхъу.

Апэрэ, ятъонэрэ сабый къызыз фэхъуғъэхэм апаи ахъщэ тынхэр агъэнэфагъэх, ильэс 3 — 7 зыныбжь къэлэццыкъухэми мазэ къэс къаффеконэу ашыгъ, ны мылькум фэгъехыгъэ программэм апэрэ сабый къызыфэхъуғъэхери къыхеубытэх, ахъщэу аш къыдэлъытагъэми хэпшыкъэу хагъехуагъ. Ареу щитми, аш къыщымыуцщхэу, игъорыгъою һэпыиэгүм хагъахъозэ лъыкъотэштхэу ары Владимир Путиним къызэриуагъэр. Тызыхэт ильэс сым ибэдээгогу мазэ и 1-м нэс унағьоу къэлэццыкъу зэрысхэм һэпыиэгъу ятыгъэнэм фытегъэпсыхъагъэу системэ къагъехъзырынэу УФ-м и Правительствэ

Къэралыгъом ипащэ Федеральнэ ЗэIукIэм фигъэхьыгъэ Джэпсалъэм къеджагъ

(ИкIух).

пшъериль фишыгъ.

Ным е тым изакьюо сабыр ыпуныр сидигъоки къин. Аш фэдэ чыпIэ итхэм хэушхьафыкыгъеу джы IэпыIэгъу аратыщт. 2021-рэ ильэсэм ибэдээгъу и 1-м къышуублагъеу мазэ къес ахэм ахъщэ тын афекшт. Ар, гуртымкIэ льтагъеу, сомэ 5650-рэ зэрэхууцт.

Бэзъяфыгъехеу сабый къифхъунэу ежхэх, щыIеныхъем чыпIэ къин ригъэуцагъехэми къэралыгъор ахъщкIэ адэлэшт. Ахэм мазэ къес сомэ 6350-рэ къафеконэу агъэспын алъекшт.

УФ-м и Президент инашьокIэ блэкIыгъе 2021-рэ ильэсэм илоныгъо и 1-м къышгэжъягъеу еджапIэхэм япэублэ классхэм арыс кIэлэеджаклохэм шхын стыр ыпкIэ хэмийлэу алэкIагъахъе хуугъе. Ар унаюо сабый зарьсхэмкIэ IэпыIэгъушу. Арэу щитми, ыофшапIэхэм ябэдээршыгъэ зетезигъ, цыфхэм гъотэу ялэм къышыкагъ, ахэр зэтебгъеуцожынхэм уахтэ ишикагъ. Аш фэшI, ильэсэу тызыхэтэм ишынхъеу мазэ еджапIэхэм чэсэу е мыгъэ чIэхъанеу сабый зиэхэм ахэр ильэсэкие еджэгъум фагъэхьазырынхэм пae нэбгырэ пэпчэ сомэ мин пшырьшпI къэралыгъом къыфитупшт.

Гъэрекло ахъщэ тынхэм апае нытэхэм тхылхэр агъэхьазырынхэу, атынхэу, джэуалыгъе хэнхэу, яуахтэ тырагъэкодэнэу имыщиkагъеу, зыдэшысым зэрэшьсэху афагъэспыхи, къафатуущыгъэх. Президентым ар хабзэ ашынхэу къариуагъ. 2022-рэ ильэсэу къекштим къышгэжъягъеу цыфхэм къамычыхъеу, тхылхэр къамыгъохъеу, «зы шхьаныгъупчэ» шыкIекIэ федеральнэ пособиехэр, пенсиехэр, социалнэ ахъщэ тынхэр, нэмыхI фэло-фашIехэр зэкIэ агъэспынхэ альэкшнэу ашыщт.

Гъэсэнхъем

— КъиткIэхъухъэр лIэ-уухэм амалэу яIэр нахьы-бэ хъуным зэрэтфельэкIэу ыууж титыщт, — къы-иуагъ Владимир Путиним.
— Зэпстэур еджапIэм къышгэжъе, арышI, ар лъ-хъаным диштэу гъэпсы-гъэним, кIэлэеджакIохэм

гухахъо чагъотэним, ятлонэрэ унэ афхъуним титыллын фае.

2024-рэ ильэсэм ыкIэм нэс джыри еджепIэ 1300-рэ шъольырхэм ашагъеуцщт. Ахэм нэбгырэ миллионым ехуу аш-дэшт. Джаш фэдэу еджапIэхэм апае автобус мин 16 ашэфынэу агъенэфагъ.

БлэкIыгъе ильэсэм къышыублагъеу классым ипэшэ кIэлэе-гъаджэхэм ахъщэ тедзэу мазэ къес сомэ минитф къараты. Мыш къыхиублагъеэхэм гурит профессиональнэ гъэсэнхъе язгэгъотихэр. Джы техникумхэмрэ колледжхэмрэ якIэлэеаджэхеу купхэм якураторхэм аш фэдэ ахъщэ тедзэ къаратыщт.

Ильэситуу благъэм кIэлэеаджэхээр зыщарагъэгъотыре ашпъэрэ еджапIэхэм ягъэкIэжын ыкIи ящыкIэгъе оборудованиер афэшфыгъээним сомэ миллиарди 10 къэралыгъом пэууигъэхъащт.

Джаш фэдэу ильэситуу благъэм джыри бюджет чыпIэ мин 45-рэ ашпъэрэ еджапIэхэм къышызэуахъащт. Аш ипроцент 70-рэ шъольырхэм аратыщтэу ары Президентим къышэриуагъэр.

2024-рэ ильэсэм нэс научнэ ушэтийн зэфшэхъафхэм сомэ триллионрэ миллиард 630-рэ къэралыгъом ашпъэрэхъащт.

Экономикэр, бизнес цыкIур, гуртыр

БлэкIыгъе ильэсэм къэралыгъом иекономикэ зэтемызынным, бизнес цыкIум ыкIи гуртым щилажэхээр чэнэгъэшхөр амшынхэм, цыфхэм яофшапIэхэр къизэтенхэм фытегъэспыхъаагъеу къэралыгъом макIэп ышаагъэр. ФэгъэкIотэнхэр къыздэлхэртэгээ кредитхэм афэгъэхьыгъе программэм ишуагъэкIэ ыофшапIэ чыпIэ миллионитф фэдиз къэгъэнхъыгъе хуугъе.

Арэу щитми, зыпарэми ыофшапIээр чимынагъеу хуугъэл. Ильэсэм ыкIэм нэс Правительствэм ыофшапIэ чыпIэхэм ябэдээршыгъэ зэтэригъеуцожынхэу пшээрэй ил. Предпринимателуу цыфхэр ыофшапIэм ыузымыгъэхэрэм э зыштэхэрэм къэралыгъом IэпыIэгъоу ритирэр льтагъэктэшт. Аш нэмыхI фэло-фашIехэр зэкIэ агъэспынхэ альэкшнэу ашыщт.

гуртым ашылажъэхэрэм IэпыIэгъу ятвьэним фытегъэспыхъэгъе предложениехэр мазэм къыкIоцI къагъэхьазырынхэу Президентим къариуагъ.

Экономикэм епхыгъеу нэмыхI ыофхэм къэралыгъом ипащэ ягугъу къышыгъ. Владимир Путиним кIещакло фэхъу, джэпсалъеу ыпекIэ къышыгъэхэм ашыщ къышыуагъеу, псэолъашынным, нэмыхI лъэнэкохэм ильэсипшI пчагъе зыныбжь шэххэе мыуухыжьеу къащыдэлтэгъагъэхэр нахь макIэ ашыгъэх, уппэкIунэу ашызэхашэштэгъагъэхэм къащыкагъ. Арэу щитми, аш ыофир щамыухэу, нахь агъэжызэ лъагъэктэнэу Президентим къафигъэптигъ. ГүшүIэм пае, Урысыем завод ѿшгэуцуныш къышызэуупхыныр, нэмыхI къэралыгъохэм ягъэшагъэмэ, бэкIэ нахь Iэшлэх хуунэу щит.

— БэдээриIыпIэм маф-къес зэхъокIыныгъэхэр зэрэфхъухэрэр къыдэ-плтытэм, бизнесим

щхэу субъектыр ашэ шишиным, ежс-ежсырэу зиIыгъыжышиштуним къы-фэкIоним фэбанхэрэр яIофиIагъэ кIэдгэ-гүшиIужыщтых. Шъо-лъыр эпчэххэзагъыгъе зыгъэшIыныбэ зэриIэм тицыхъэ тель.

Нэужым коммерческэ чыфэ, бюджет кредит зытель шъольырхэм ар къызэрафыкIалтыкIыжыщтым, IэпыIэгъоу аратыщтым, къэралыгъо клоцI зеклоным изегъэшшомбгүн, зуухумэжынным ылъэнэкохкIэ гүхэлхэм къатегущыагъ, IэкIыб политикэ зэфыштыкIэхэм кIэкIеу ягугъу къышыгъ.

Владимир Путиним зэпахыре узэу дунаир зэлъызыкIугъэм псауныгъэм икъэхуумэн ылъэнэкохкIэ къыгъэнэфэгъе ыофир Дээпсалъэр ашэ къызшыртгэжэгъэхэм кIэхуими къыфи-гъээжэхъ.

— Ар къызежсэм къини-гуу зэрэднауу зыххыа-

сым ибэдээзогъу мазэ и 1-м нэс къыгъэлъэгъонх фае. Джы цыфэрэхэгъум исхэм закыфэзгъазэмэ сиIоигъу. ПиIэрыльтуу тиIэр зэкIэ пхырышыгъэ-нымкIэ ишикIагъэр тиIэ-цит. Тызэгъусуу, тызэ-дэгэжызэ тылтыкIуатэмэ, зэкIэри ткIуачIэ къызэрихыщтим сици-хъэ тель, — къыхигъэшыгъ Президентым.

УФ-м и Президент Джэпсалъэр къызшишыгъе ыофхъабзэм АР-м и Лышхъеу КүмпIыл Мурат, УФ-м ФедерациимкIэ и Совет хэтхэу Хъопсэрыкъо Муратэ Олег Селезневырм, УФ-м и Къэралыгъо Думэ идепутатхэу Владислав Резникрэ Хъасанэко Муратэрэ хэлэжэхъа.

— Президентым и Джэ-псалъэр общественно-поли-тическэ хуугъэ-шIэгъе инэ-цит, — къыЦуагъ Күм-Пыл Мурат Джэпсалъэр

ылъхэм, анахъеу охьтэ кIыхъэм тельтэгъээ про-ектхэр зэхъыжыхэрэм, чIэнагъеу ашIын альэкIы-щтыр къиIэгъуац. АрышI, унэе инвестиции-хэр зиIыхэрэм IэпыIэгъу ятгъэнимкIэ системэр гъэпсыгъэн фае. Цыфхэм фэIо-фашиIэу афагъэ-цакIэрэр, продукциякIэу къыдагъэкIырэр, шъолты-руу зэрэтихэм, къэралы-гъом хэхъоныгъеу рагъэ-шIырэр къыдэлтытэхээз-уаса афэтиIыщт, — къы-Иуагъ къэралыгъом ипащэ.

Президентым Урысыем ибизнес илъялохэр зыхэлжэхъэзэлүкIэгъоу гъэтхэпэ мазэм щы-лаагъэм зигугъу къышашыгъэхэм яфхырыщиынхэе предложениехэр къыгъэхъазырынхэу Правительствэм унашто фишигъ.

— Шъолтырхэм хэхъоны-гъэхэр ашIыхэм ары къэралыгъори ыпекIэ зылты-кIотэштэр, — къыЦуагъ Владимир Путиним. — Па-

щтыр зыпарэми ышIэ-щтыгъэп. Арэу щитми, эпидемиет эшIуекIоу тэ Урысыем щыпсэхэрэмкIэ тиIагъэр макIэн. Аш ты-къышыуу хъущтэн, ыпекIэ тылтыкIотэн фае. Хэхъоныгъэхэм афытегъэ-псыхъэгъэ ЛъэпкI мурад-хэр ары зыкIэдгээнэфагъэхэр. Демографиет, унагъом IэпыIэгъу етыгъэним, тхъамыкIэу щыIэр нахь макI хууным, цыфхэм ягъот хэхъоным, ыофирэ-нээцээштэгъэзээзээ-тиIэрильгээнэфагъэхэр къышыгъэх. Цыфхэм якIэгъэнэжын, якIэхуумэн истэумэ анахь шыхаIэу зэрэштыр УФ-м и Президент къыкIе-гъэтхы. ЗэкIэ пиIэрыльтуу къытфишиIырэр ары зытегъэпсыхъагъэр. Ти-цыфхэм яшиIакIэ нахьыIу хууным, шъолтырхэм хэхъоныгъэхэр ашIыхэм апа ахэр хэзигъе имыIэу дгъэцкIэн-хэ фае.

Зыгъэхъазырыгъэр
ХҮҮТ Нэфсэт.

Вакцинациемкїэ пшїэн фаер

Коронавирусым пэуцужырые прививкэм сыдэуцтэу зыфэбгъэхъазырыща ыкїи сыда аш зыщыбдзые зыкїэмыхъущтыр? Мы упчїэхэм джэуапхэр къаритыжыгъэх Роспотребнадзорым иэпидемиологии гупчэ научнэ йоффшїэнимкїэ ипащэ игуадзэу Александр Гореловым.

Сыдэуцтэу прививкэм зыфэбгъэхъазырыща? Интернетым инэкїубгъохэм къарыхъагъ вакцинем зыхэмыхъээз е зыхэпльхээгъэ къодыгу антигистамин уц уешъон фае. Аш уешъокї температурэр дэмыгийн, мастэр зыхаугъэ чыпїэр мыузындуу ыкїи къэмыйндуу ары къизэрратхы-

рэр. Арэущтэу йоффыр щыта?

А. Г.: А къэбарым зыпари шыпкыагъэ хэльэп. Вакцинацием зыфэбгъэхъазырным пае уц уешъонэу щытэп. Къэлгъэн фае, антигистамин уцыр шынагъо зэрещтыр ушэтийнхэм къагъэлэгъуагъ, вакцинем уруж иммунитетым аш иягъэ екы. Антигистамин уцым ешъон фахэр аллергие зиэ цыфхэр ары. Врачым къафыритхыкыгъэу аш мафэ къэс ешъохэм, прививкэм пае зэпагъэу хүщтэп. Адрэхэр аш ешъонхэ ишыкїагъэп.

Прививкэм ышын гүхэль илэу цыфыр пэтихъу-утхъу хүгъэмэ сыда ышїэн фаер?

А.Г.: Зыгорэктэ пэтхъу-утхъууз шьуйлэу шьукъэсымэджа-гъэмэ, вакцинациер охтэгэ-нэфагъэклэ щыжкугъэзье мэ нахьышу. Вакцинем ихэльхэгъуитум азыфагу пэтхъу-утхъууз къышупхыагъэмэ, мэзитум нэс прививкэр зэкїэпхан фае. Пэтхъу-утхъуузир пынкїэу зэкїэлжынным пае парацетамол уешъон фае. Уилепкъэлэпхэр мэузхэмэ, аш ибу-профен уц удешъомэ нахьышу. Мы учитгуми плъыр-стырыр ыкїи узир хагъэжыкы.

Вакцинем иапэрэ дозэ зыхэпльхыагъэу укъесмын эджа-гъэмэ сыда пшїэн фаер?

А.Г.: Ковидым пешүуекирэ вакцинем иапэрэ ыкїи иятлонэрэ хэльхэгъуэм азыфагу мэзитум лэпэцыгээ ильын фае. Мыш дэжым къэлгъэн фае, пэтхъу-утхъур къызыузыгъэ нэуж тхамэфитлү зытешлэкїэ ары ныэп вакцинер зызхагъэльхан плъекыщтыр. Прививкэм ужым пкынэ-лынэр къаруун-

чэе мэхъу. Аш пэтхъу-утхъу вирусыр къызыххажыкыгэ пкынэ-лынэр ебэнын фаеу мэхъу. Аш фэдэ мыхууным пае, узфесактыжын фае.

Сыд фэдизэу цыфыр зыфэсакыжыгъэми, прививкэм ужым коронавирусыр къызевуталїкїэ сыда ышїэн ылъэкы-щытыр?

А.Г.: Арэущтэу зыхыкы ятлонэрэ прививкэр пшыр хүщтэп. Апэрэ вакцинем ишуагъэ къаклоу зыригъажьэрэ мэфэ 32 — 42-рэ зытэкыкїэ ары. Арыш, лэпэдэлэл шьумышы, узир къышупхыаным фэши зыштухумэж.

Ужэ клоц пльыр-стыр хүгъэмэ, уицэлкхэм лыр къадэчымэ, вакцинациер пшїы хүщта?

А.Г.: Вакцинацием ар зыпарэки иягъэ къекыщтэп, сыда

плюмэ лынтифэ клоцым уколыр халхьхэ. Клэлцїыкүхэм апэраггэктюшт вакцинер къау-гупшысигы, аш иягъэ жэ клоцым къекырыг.

Бэхэр егъегумэкы:
• цэхэм ялзэнхэ фае, ауцашиэм дэжье узычлахъэклэ нэгүиххор зыгупхын фае, ковид къиппыхыанымкїэ аш ишнаагъо къеты.

Шынкъа адэ, цэм уеэзэным пае апэ прививкэм пшїын фаеу зэрэлорэр?

А.Г.: Ар шынкъа. Апэ прививкэ зябгъашыни, етланэ цэхэм уялзэн фае. Ау уфэсакын фае, ужэ клоц пльыр-стырэу температурэ къуутигъэмэ, вакцинер ямыгъэшымэ нахьышу.

Къэзигъэхъазырыгъэр КИАРЭ Фатим.

Мыекъуапэ щызэнэкъокъущтых

Мэлъыльфэгъум и 23 — 25-м Кыблэм атлетикэ онтэгъумкїэ иэзэнэкъокъуу Мыекъуапэ щыкїощт.

Адыгэ Республика м атлетикэ онтэгъумкїэ испорт еджаплэу Чыржын Мухъарбый ыцэ зыхырэм ипащэу, спортымкї дунэе класс зиэ мастерэу Сихуу Рэмээн кытиулагъ зэнэкъокъум хуульғыгъэхэр, бзыльғыгъэхэр зэрэхэлжэштхэр. Къырым, Севастополь, Краснодар краим, Къалмыкъым, Волгоград хэкум, Адыгейм яспортсменхэр зэлүкїещтых.

Чыржын Мухъарбый фэгъэхыгъ

1972-рэ ильэсүм Олимпиадэ джэгунхэм дышъэр къащызыхыгъэ кошхэблэ батырэу Чыржын Мухъарбый фэгъэхыгъэ зэнэкъокъур Мыекъуапэ щыкїощт. Ильэс 13 — 15 зыныбжъхэр атлетикэ онтэгъум щызэнэкъокъущтых.

Адыгэ къэралыгъо университетым спортымкї иунэ зэлүкїэгъуэр щызэхашшэштых: урамыр Первомайскэр, 208-рэ.

Спортыр зыштогъэшлэгъонхэр зэхэшаклохэм рагъэлагъэх. Кыблэм спортымкї иветеранхэр, атлетикэ онтэгъум щыцэрыхэр, сэнауштыгъэ зыхэлхэу Урсырем ихэшшыкыгъэ команда хэтхэр зэнэкъокъум щызэлүкїещтых.

Адыгейм къызэрэцыфэбэжсэуу узхылъэхэр зезыхъэрэ бамыкхэр къежсээжсэх.

Мэлъыльфэгъум и 14-м ехъулэу бамыкхэр къяцкагъэу медицинэм иучреждениехэм нэбгырэ 13 къяолагъ, ахэм сабыи 4 ахэт. Мыекъуапэ, Мыекъопэ ыкїи Джэджэ районхэм ашыпсэухэрэ бамыкхэр къяцкагъэхэу ашагъэунэфыгь.

— Бамыкхэм зэрхээрэ узхэр цыифхэм къапымыхыанымкї анах мэхъянэ зиэ пэшторыгъэш ѹотхъабзэхэм ашыщых фыжыишш щыгынхэр зыщыпльэнхэр, лэмэ-псымэхэр хэушхъафыкыгъэу гъэкэбзэгъэнхэр, нэмыхкхэри, — кыщауагъ Роспотребнадзорым и Гъэйорышланлэу Адыгэ Республика юшыэм.

АБРЭДЖ Сэтэнай.

Къэфэбэжьи, бамыкхэр

Зэрэ Урысыеу шыхъафхэр щизэхашщых

Партиеу «Единэ Россиенрэ» Урысые Федерациием псэолъешынымкэ ыкыл псэупэ-коммунальнэ хызметыымкэ и Министерствэрэ шэмбэт шыхъафхэр мэлдэлтэйгүйн и 24-м Урысиеу ишьольырхэм ашызэхашщых.

Партиеу иволонтер гупчэхэм ахэтхэри, пешорыгъешьеу зытагъехэри аш фэдэлофтхабзэхэм ахэлжэхщых. «Шыльыр плъяжхэр» зилесимэджэхэм ящагухэр ахэм агъекъебзэхщых, нэж-ижхэм ыпшэгъу афхъущых. Хабзэ зэрхъугъеу, ахэм парк-

хэр, скверхэр, социалнэ учрежденихэм къапэуль чыпшэхэр, щагухэр агъекъебзэхщых, чыгхэмрэ куандэхэмрэ агъетысихщых. Партиеу и Генеральнэ совет исекретарэу Андрей Турчак УФ-м и Правительствэ и Тхъаматэ игудзэу Марат Хуснулиним бэ-

мышшэу зэлукшэгъо дыриагъэм аш фэгъехыгъеу къишигуагъ.

«Федеральнэ проектэу «Къелэ щыэкэ зэтэгъэпсихъагъ», партийнэ проектэу «Джирэ шапхъэхэм адиштэрэ къэлэ псэук!» зыфиохэрэм къадыхэлжэхщых псэуальхэу зэты-

рагъэпсихъанэу щитхэм — щагухэм, скверхэм, псыушшохэм, цыифхэм зызышагъэпсифрэ чыпшэхэм шыхъафхэр ашыкъохщых», — къиуагъ Андрей Турчак.

Марат Хуснулиним зэрэхигъэунэфыкыгъэмкэ, ежыри шыхъафхэр хэлэжэхщ.

«Урысые шыхъафхэр ирьоу зэхашщу сэлжытэ. Цыифхэр аш хэлажъехэрэ ящагухэм, зыщыпсэурэ чыпшэхэм нахь афсакъохщых», — къиуагъ аш.

«Федеральнэ проектэу «Къелэ щыэкэ зэтэгъэпсихъагъ», партийнэ проектэу «Джирэ шапхъэхэм адиштэрэ къэлэ псэук!» зыфиохэрэм Адыгэ-им лъэшэу мэхъянэ щараты. Шыхъафхэр республикэм щизэхашщыхэнхэр а проектихэм язылахъеу щит, — къиуагъ партиеу ишьольыр гъэцэкэ-кло комитет ипащэу, Мыекъуапэ икъэлэ Совет идепутатэу Афшэгъо Рэмэзан. — Партиеу иволонтер гупчэ хэхэм цыифхэм языгъэпсифрэ чыпшэхэр гъэцэбзэхэнхэмкэ республикэм имуниципалитетхэм шыхъафхэр ашызэхашщэнхэу рахъухэ. Гушылэм пае, партиеу «Единэ Россиенрэ» хэтхэу Мыекъуапэ дэсхэр къэлэ паркым иехыпэ игъэцэбзэн хэлэжэхщых. Кымафэм осыбэ кызызэресыгъэм елхыгъеу ахэм иофшэн икуу агъотынэу сэгүгъэ».

Къызэратыгъэр нахьыб

Унагъоу сабий къызэрыхъуухъагъэм ахьщэ ыпшэгъу етыгъэним фытегъэпсихъэгъэ проектын кыдыхэлжытагъеу къэлэцыкъу кызыфэхъу-гъэхэм ахьщэкэ адэлэх.

— Ильесэу тызыхэтыр къызихъагъэм къышыублагъеу ящэнэрэ ыкыл аш къыкшэлхык-орэ сабыир къафхъуухъеу шыльыр ны мылткум къыдэлтыгъэ зэтыгъо сомэ 50000-р къызыфэхъуагъэр унэгъо 346-рэ мэхъу. Блэкшэгъэ ильесым мыш фэдэ иуаххэгъэгъэм, ар 64-кэ нахьыб. Мыш фэдэ ыпшэгъу унагъохэм ятыгъэним

республикэм ибюджет къыхыгъэ сомэ миллион 17,3-рэ пэлдэгъэхъагъ, — къиуагъ АР-м иофшэнхэмкэ ыкыл социалнэ хэхъоныгъэмкэ иминистрэ итуудэу Ирина Ширинам.

Зэтыгъо ахьщэ тынэу сомэ 50000-р унагъохэм псэукэ амал тэрээхэр ялэним, сабыир къызэрафхъуухъеу ыпкъ къикшэу ящылакэ нахь дэй мыхъуним

фытегъэпсихъэгъэ иофхъабзэхэм зэу ашыц. Министерствэм къызэрэщауагъэмкэ, мы ыпшэгъур къиуатынм пае цыифхэр социалнэу къэхъумэгъэнхэм фэгъэзэгъэ учреждениеу узщыпсэурэ чыпшэхэм пэблагъэм уеклонлэн фае. Нымрэ тымрэ зыщытхыгъэ чыпшэхэм сабыеу къэхъуухъери щябгъэтхынэу ары нынэп аш ищыкшэхъэр.

«ЭкоЦентрэм» къеты

Дин мэфэкшэм япэгъокшэу

Компаниеу «ЭкоЦентрэм» мы мафхэм къэхальхэр къегъекъабзэх.

Мэлдэлтэйгүйн мазэр къызихъагъэм къышыублагъеу хэл кубометрэ 500 фэдэз аш иавтомашинэхэм ыащыгъ.

— Быслыымэн ыкыл чыристан дин мэфэкшэм къэхальхэр къегъекъабзэх. Ахэм япэгъокшэу шыльыр операторын къэхальхэр къегъекъабзэх. Муниципалитетхэм зээзэгыныгъеу адэшшыгъэм тетэу, хэлээ ыкыл чыг къутэмэ гүргүэу зэтыртэхъуагъэхэр аш фытегъэпсихъэгъэ техникиэр дгээфедээ ыащыгъ, — къиуагъ ООО-у «ЭкоЦентрэм» и Адыгэ шыльыр къутамэ ипащэу Алыбэрд Налбый.

Аш фэдэу хэушхъафхыгъеу хэлээ ыащыгъ, — къиуагъ ООО-у «ЭкоЦентрэм» и Адыгэ шыльыр къутамэ ипресс-къулыкъу

хэмкэ ыкытеонхэ альэкишт: 8(8772)21-06-04, 8-918-425-96-22. Джащ

трам» интернет нэклубуу <https://adygea.clean-rf.ru> зыфиорэр агъэфедэми хъущт.

Жъонигъокшэу мазэм иоф зэрашшэхщыр

«ЭкоЦентрэм» имендерхэм псэупэхэр къаклухъээзэ цыифхэр зэрэрагъэ-благъэхэрэ шъугуу къэтэгъекъижы. Мэлдэлтэйгүйн мазэм пыкыгъэм ахэм нэбгырэ 350-мэ закыфагъэзагъ.

Нахьыбэу зыгъэгумэхъэрэхэр хэхээр зэрэуащиэрэ ыуасэ зэрэгъэпсигъэр,

ялицевой счетхэм язынет, зыпари хамыубытыкъу ар зэрэтиштыр ары. Хэзэгъээ имылэу зэкэми джэуал агъотыгъ.

Джирэ жъонигъокшэу мазэм а иофшэнхэр лъягъекъотшт. Мары графикэу специалистхэм псэупэхэр къызэрракуухьаштхэр:

Мафэхэр	Муниципалнэ образованиехэр	Уахътэр
17.05.2021	Джэджэ псэупэ коир	Сыхьатыр 10-м щегъэжъагъеу 16-м нэс
	Пэнэжыкъое псэупэ коир	
18.05.2021	Хъакурынэхъэблэ псэупэ коир	Сыхьатыр 10-м щегъэжъагъеу 16-м нэс
	Лъэустэнхъэблэ псэупэ коир	
19.05.2021	Кошхъэблэ псэупэ коир	Сыхьатыр 10-м щегъэжъагъеу 16-м нэс
	Тэхъутэмыкъое псэупэ коир	
20.05.2021	Красногвардейскэ псэупэ коир	Сыхьатыр 10-м щегъэжъагъеу 16-м нэс
	Тульскэ псэупэ коир	
	Инэм псэупэ коир	
21.05.2021	Каменномостскэ псэупэ коир	Сыхьатыр 10-м щегъэжъагъеу 16-м нэс

ООО-у «ЭкоЦентрэм» и Адыгэ шыльыр къутамэ ипресс-къулыкъу

«Щынэгъончъэним илаборатори» Адыгэим къэсыгъ

Кэлэцыкъу гьогу фыкъоныгъэхэр дэгъэзыжыгъэнхэм фэлорышэрэ федеральнэ проектэу «Щынэгъончъэним илаборатори» къыдыхэллытагъэу техническэу ыкы методическэу зэтегъэпсыхъэгъэ автобус цыкъу АР-м и Гупчэу кэлэцыкъухэм гъесэнгъэ тедзэ зыщарагъэгъотырэм кыратыгъ.

Аш епхыгъэ мэфэкъю юфхъа-бзэм хэлжъагъэх Адыгэ Республикаан гъесэнгъэмрэ шэ-нгъэмрээ иминистрэ игуадзэу Пэрэныкъю Сусаннэ, Адыгэим и Къэралыгъо автоинспекции илашэу Александр Курпас, Урысые экспертина гупчэу «Движение без опасности» зыфиорэм проектнэ юфшэнимкэ илашэу Валентина Кульбицкая, общественнэ организаци-еэхэм ялтыкъохэр, гъогурыкъоным

инибжыкъю инспекторхэр (ЮИД).

Кэлэцыкъу гьогу-транспорт фыкъоныгъэхэр дэгъэзыжыгъэнхэм адэлжъэшт хэушъхъафы-кыгъэ гупчэхэр гъепсыгъэнхэм мы федеральнэ проектыр фэлорышэ. Аш икэшаклор экспертина гупчэу «Движение без опасности» зыфиорэр ары. Аш игүсэх автостраховщикхэм я Урысие союз, УФ-м хэгъэгу клоц юфхэмкэ и Министрстве

и Къэралыгъо автоинспекции, Урысие гъесэнгъэмрэ шэ-нгъэмрээ и Министрстве. Мы проектыр Урысие ишьольыр 60-мэ ашыпхыращи, джы Адыгэири къахэхъуагъ.

Адыгэим и Къэралыгъо автоинспектор шхъяа мэфэкъю юфхъа-бзэм хэлжъэхэрэм шууфэс гүшүэхэр къапигъохыгъэх. Мы хуугъэ-шлагъэм тишьольыркэ мэхъян зэрийр аш хигъэунэфыкъыгъ. Александр

Мэфэкъю юхыр заухым, юфхъа-бзэм хэлжъэхэрэр щагум къидхъягъэх. Урысие экспертина гупчэу «Движение без опасности» зыфиорэм проектнэ юфшэнимкэ илашэу Валентина Кульбицкаям мобильнэ комплексым ыкъоц зэрэ-зэтегъэпсыхъягъэр нэрильэгъу къафишыгъ, аш ит пкыгъю пэпч зыфиорышэрэр къафиотагъ. Автобусым ыкъоц күшхъэ-фачъэхэр, самокатхэр, ко-нусхэр, гъогурыкъоным ишапхъэхэр къизыотыкъирэ стенд-хэр, йэнэ-макетхэр, нэмыхэрэ итых.

Министрэм игуадзэу Пэрэныкъю Сусаннэ зэхэшаклохэм зэрафэрэзэр къыуагъ. Джаш фэдэу «Щынэгъончъэним илаборатори» иамалкэ юфшэним шыкълаххэр къыфагъотызэ, кэлэцыкъухэм ямызакъо, нахыжъхэрэ зэрэрагъэджэхтхэр аш къыхигъэшыгъ.

Кэлэцыкъухэм гъесэнгъэмрэ тедзэ зыщарагъэгъотырэ Гупчэм илашэу автобусым илункыбзэхэр мэфэкъю шыкъю тетэу зыратыжъихэ нэуж юфхъа-бзэр концерткэ лягъяклоатагъ. Ар Мые-куупэ икэлэцыкъу къэшюкъо купхэм ыкъи Урысие зэнэкью-къо «Безопасное колесо» зыфиорэм теклонигъэ къыщдээхыгъэ ныбжыкъю инспекторхэм къагъэхъазырыгъ.

Адыгэим икъалхэм ыкъи ирайонхэм арьт еджаплэхэм юфхъа-бзэр защизэхащэшт мафхэр мы охтэ благъэм агъэнэфштых.

Шүшлэним пай: «Щынэгъончъэним илаборатори» — кэлэцыкъухэр зыхэфэрэ гъогу хуугъэ-шлагъэхэм япчъагъе нахь макэ шыгъэним фэлорышэрэ зэхэт програм.

Тарихъыр къыфалотагъ

Адыгэ автоном хэкур загъэпсыгъэр ильэси 100 зэрэхъурэм ыкъи программэу «Адыгэ Республикаан инибжыкъюхэм яхгэгъэу шу альэгъоу пүгъэнхэр» зыфиорэм къадыхэллытагъэу АР-м и Лъэпкъ тхыльеджаплэ юфхъа-бзэр «Государственный суверенитет Республики Адыгэя: история становления» зыфиорэр щыкъуагъ.

Аш пшьёрыль шхъяа-еу ила-тарихъ бай къизыотыкъихэрэ

гүшхъэбайныгъэхэр ягъэшэгъен-

хэр, къызыхъуугъэхэ шьолтырьш шу альэгъоу ныбжыкъюхэр пүгъэнхэр ары.

Юфхъа-бзэм хэлжъагъэх кэлэцыкъухэм яфитынгъэхэр къэхуумэгъэнхэмкэ Уполномочнэу Адыгэим щыэ Александр Ивашиныр, лицеу N 34-м илашэу пүгъэнхэр, тарихъ шэнгэхэмкэ кандидатэу Илья Ващенкэр, кэлээджа-кохэр.

Лъэпкъ тхыльеджаплэ юфхъа-бзэр Емвж Аминэт егъэджэн юфхъа-бзэр зеришагъ.

— Къызыхъуугъэхэ хэгъэгум итарихъ зышэу ыкъи аш шхъяа-клафе фээзышыре цыфыр къэралыгъом иргажданинэу алтытэ. Арышь, шо шуузьщ Адыгэим советскэ лъэхъаным илэгэе тарихъым шуущыдьгээзэнэу тызэхъагъ. Аш епхыгъэу жуугъо-

тыщт шэнгэхэм тапэкэ шууи-шэйт статусыр ельтыгъэнэхээшт, — къыуагъ Аминэт.

Краеведениемкэ ыкъи лъэпкъ литературамкэ отделым юфхъа-бзэр Пэнэшүу Руслан къынхъязырыгъэ къэгэлэгъонэу «Адыгэя: от автономии к республике» зыфиорэм ныбжыкъюхэр нэуласэ фишигъэх.

Нэужым тарихъ шэнгэхэмкэ кандидатэу Илья Ващенкэм гүшүээр лъягъяклоатагъ. Адыгэим къэралыгъо гъепсыкэ илэ хууным лъапсэу фэхъуугъем ар

игъэклютагъэу къитегущыагъ. Адыгэ лъэпкъымкэ мэхъянэшхоз зиэ хуугъэ-шлагъэу мыр зэрэштыр, аш къыфэкъонымкэ тьюогу къыкъуагъэр къытагъэх.

Ныбжыкъюхэм улчэу къаты-гъэхэм яджэуапхэр кэлээджа-дэм къаритжыгъэх. Ныбжыкъюхэм япатриотическое пүнгэгэ гъэлтигъээнимкэ мыш фэдэ юфхъа-бзэрэхэм яшуагъэ къэктэгъэ.

Нэктубгъор зыгъэхъазыры-гъэр йэшынэ Сусан.

Ильэси 100-м пэгъокышт лъэпкъ шуашэр

Зэльашээр лъэпкъ Іепэласэу, модельер-сурэтшэй, Адыгейм күлтурэмкэ изаслуженнэ юфышэй, республикэм и Къэралыгъо премиэ кызфагъашошагъэу Стлашь Юре итвorchествэ пстэуми тинэуас ыкли ар уасэ зыфэшыгъуау зэрэштыр гъэнэфагъэ.

Іепэласэм иешшагъехэм якъэльэгъон Тыгъекъокыпэ лъэпкъхэм яискусствэ имузей и Темир-Кавказ къутамэ щиззэхыгъэ зэлт. Алерэ къэгэльэгъонеу Стлашь Юре зыхэлжэгъэр 1981-рэ ильэсийн зэхажэгъагъ. Аш щиублагъэу непэ нэсыжэу итвorchескэ гъогу къахэшшэу къирэко.

«Искусствэм юфэу ышшэрээр — цыфхэр нахь зэпэблагъэ ешшых. Непэрэ дунаим аш мэхъанэшхо ил, — хегъеунэфыкы Іепэласэм. — Етлани музейхэр непэ цыфхэр зыщизэукаэрэ, зыщизэдэгушыгъэрэ, искуствэм, дэхагъэм пэблагъэ зыщихура чыпэх!»

Ильэс 40-м Стлашь Юре шьюшэ 50-м къехьу ышшыгъ. Урысием имызакьоу, Шам, Иорданием, Тыркуем, Америкэм илофшагъехэр анэсигъэх. Мэшбэшэ Исхъакъ иусэ сатырхэм «адыг лъэпкъ шуашэр зэрэ Кавказэу къекугъ» къазэрэшиорэм фэдэу, адыгэхэр зыщизэуухэрэ къэралыгъо 50-м къеххумэ адыгэ шуашэр анэсигъ, аашшагъ, аашагъэльапэ. Тэркэ анахь мэхъанэ зилэр — фэдэ музей хъалэмт Тыгъекъокыпэ лъэпкъхэм яискусствэ

икъэралыгъо музей и Темир-Кавказ къутамэ ильэсипши хүгъэу зэрэчэтыр ары. Общественэ организациеу «Мамырныгъэм илигэ» ишитхуу къэзиллэжыгъэ Стлашь Юре лъэпкъ Іепэласэу зэрэштыр мызэумытуу Урысием икъэгэльэгъонхэм къацигъашыпкъэжыгъ. Мэхъэнэ куу иешшагъэмэ арипхызз къегъэгушыгъэх: «Гуцылэм пае, мары дунаим (планетэм) инэпээпльэу сшыгъэм бзэ зэфэшхъяфэу 8-кэ тетхагъ — «щэлгъэр» (топорантность). Скрипичнэ ключхэр музыкэм ехъылгъэрэ тетых. Зыкытэзгъууцаагъэр — дунаим щымызонхуу, мэхъэмэ дахэхэр телукъинхэу, цыфхэр щиззэдэпсэунхэ альэкъынхэу ары. Тыкъезыууцаагъэр дунаим ехъылгъэрэ мары панно зытлы щыт, пакетмэ ахэшшыкыгъях. Пакетэу, бжъэу агъэфедэхэрэр ильэс 400-рэ мыкъодыхуу щылтынхэ альэкъышт. Зэрэдунаеу хы ышшохэм язытет зыпльэгъукэ — гукодыгъу. Чингиз Айтматовым ытоштыгъэ: «Цыфхэр чыюпсым зэрэфэмымаскъихэрэр апшынхъяшт. Псэущихъэу щылэмэ афэдэу, сэри сыпсэушшхъ». Адыгэхэр экологием бэлахьэу пылтыгъях.

Адыгэ чыыгхатэхэр ары къызхэхыгъэхэр.

Іепэласэм адыгэ шуашэр дунаим иухумаклоу къегъеуу. Мамырныгъэм икъеуххумэн анахь мэхъанэ зэртире лъэныкъохэм ашыц: «Цыфхэр пъялгъэ зэфэшхъяфхэр Хэгъэгу зэошхуу щылгъэмэ хэлжэгъагъ. Советскэ Союзир къауххумагъ. Ахэм «тхашууегъэпсэй!» ясэо. Адыгэ шьюшэ пъялжыр аш пае сшыгъэ. Джэнэ пъялжыр археологии пкыгъохэр зыхэтэу пылтагъэр адыгэ хэкум чычэгъым чэлтээу къыщагъотижыгъэхэм афэгъэхыгъ. Джа пкыгъох хъалэмтхэр нахьыбэу тилагъэхэмэ, дунаим тет цыфмэ нахь ташшэштыгъ. Атыгульгээр аш фэдэу бэ. Лъэпкъымкэ мэхъанэшхо ил археологиекмэ чычэгъым чэлтээу къагъотижыхэрэм».

Ижъыре лъэпкъ шуашэр нэмийхэм къахэзьиушихъафыкырэм щегъэжъяаэу непэрэ дунаим игумэхэм анэсигъяэу Стлашь Юре иешшагъэхэмкэ бэ къыгъэльэгъон ылтэйкырэр. Ахэр ліашшэгъу зэфэшхъяфхэр зээзыхыре лъэмиджэу хүгъэх.

Юре ишшуашхэр непэрэ щылакъэм, адыгэ күлтурэм пытэу ахэууагъэх. Журналистэу Тэшшу Светланэ игукъэкыкэ тэлевидениеу «Адыгейм» ихэущихъафыкыгъэ проектхэр Стлашь Юре ишшуашхэм якъэгэльэгъонкэ төгъогохъо хъалэмтэу гъэцкялагъэ хүгъэх. Зымкэ — видеороликэу, ятлонэрэмкэ — сурэт техигъэхэу. Ахэм тихъарзынэш къагъэбаагъ. Адыгэ күлтурэм имафхэм ахэтэу творческэ

купэу «Ошъадэм» Стлашь Юре ишшуашхэм якъэгэльэгъон, тижурналистхэр хэлажьэхэу, пчыагъэрэ мэфэк зэхаххэм япрограммэ хигъеууагъ.

«Телевидениемкэ къэжкугъэльягъорэм мэхъанэшхо ил! — хегъеунэфыкы Іепэласэм. — Хыакъеу къаклохэрэм альэгъа күлтуре зэрэтиэр. Гуцылэм пае, къашьюко-орэдйо купхэу «Налмэсир», «Исламыр», спорт бэнаклохэр — джахэми

тиэ хүгъэ я 7-рэ классым нэс тыбзэкэ, адыгабзэкэ, теджэнэу. Лъэпкъыр къэзэрэшшэжынмкэ аш ишогъяшхо къытэкыгъ. Джаш пае сигуалэу а джанэр сшыгъэ, — elo Стлашь Юре. — Хэгъэгү пчыагъа джанэм къыклюхагъ. Инджылызыбзэкэ «чекес» тетхагъ. Аш фэдэу сшыгъэ нэмьыкы лъэпкъхэми ашлэнэу тызэрэштыэр, республике зэрэтиэр. Аш осэшхо зэрэфэтшырэр

Стлашь Юре иешшагъэхэр зычилэл залым чи-смыххэхэу музей къаклохэрэр чиэклыжсыхэрэп. Іепэласэм зэрэфэрэзэхэр, итвorchествэ зэраалогээ-иэгүоныр щитхүу тхыллым бзэ 24-кэ итхагь.

Фэдэ лъэпкъ зэрэшшэхэмкэ маакъэ агъэй. Сэри а юфым сиxэлажь. Тыргъетао пае къашьо агъэууцгъэу бэшшагъэу сценэм къыщагъэльягъо. Къулэ Амэрбый ыгъеуцгъ. Түми юф зэдээтшагъ. Арышь, лъэпкъым, күлтурэм амалэу илэр бэ. Бъэфедэн, юф дэвшэн фае».

Адыгейм къэралыгъо гъэспыкэ илэ зыхъуяаэр ильэсий 100 зыщихурум ипэйокы Іепэласэм ишшуашхэм ясатир джыри зы къыхеууагъ. Адыгэ Республиker загъэпсигъэм ильэсич зытешшэ, «Республикэр» зыфиусыгъэ шуашэр Юре ышшыгъ. Аш техигъэ джанэр къэтэбэ уцышом хэшшыкыгъэу, дышшэидэгъэ шыпкъэкэ гъэдэхагъэу икъэрикэу арагъэшшыгъ.

«Советскэ Союзир автомониер къытитигъ, фитыныгъэ

Тикъэгъэлъэгъонхэр

Щыныгъэм игъогу рэко

Къэбэртэе-Бэлькъарым исуретыш! цэрылоу Мэзлэу Руслан иоофшагъэхэм якъэгъэльэйон Мыекъуапэ къышызэуахыгь.

Къокыпэм щыпсэурэ лъэпкъэм я Къэралыгъо музей Темир Кавказымкэ икъутамэу Адыгэ Республиком икъэлэ шъхъаэ щыэм къышызэуахыгъэ къэгъэльэгъоныр искуствэм идунэе шапхъэхэм адештэ.

Музей ишацш, Урысыем, Адыгэим, Ингушетием культурамкэ я заслуженном иофишлэ Шъеупцэю Аминэт зэхахъэр зеришагъ. Аш ипэублэ гущыэ зэкъюю республикэхэр искуствэм зэрээфишэхэрэм фэгъехыгъяа.

Адыгэ Республиком культурамкэ иминистрэу Аульэ Юрэ къышыгъщыэм, Мэзлэу Руслан ишшээни осэ ин фишыгь.

— Къэбэртэе-Бэлькъарым икъудажэ Алтуб Мэзлэу Руслан къышыхъу. Сэри а къудаждэс сышыщ, — къышыуа зэхахъэр Адыгэ Республиком искустввэхэмкэ икъелэцыкы еджаилю Лъэцэрько Кимэ ыцэ зыхырэм икъелэгъаджэу, суретышэу, лъэпкъ ишшээни Гъукэ Замудин. — Руслан ишнахъяжъэу Эдуарди зэлъашшэрэ суретыш.

Яшшагъэкэ зэкъюю республикэхэм ямызакъо, Урысыем ишъольтырхэм, тильэпкъэгъухэр зыщыпсэурэ 1екъыб хэгэгхум аышээлшэхэрэ Мэзлэу зэхшэм З. Гъукээр къашытхъугь, яшшэсэныгъэ зэрхагъахъорэм фэши афэгу шуагъ, ижырэ адигэ музыкальнэ 1эмэ-псымэу къамылыр зэшитуми язырызэу афигъэшьшагъ. Нээзепль шуухъафтынмкэ Гъукэ Замудин адигэ орэшьшор дахэу къыригъэуагъ.

АР-м и лъэпкъ музей ишацш

Джыгунэ Фатимэ, суретышшэу Мэзлэу Эдуардрэ Русландрэ зэхахъэм къышыгъщыагъэх.

Иоофшагъэ нэрылъэгъу

— Иорыуатэ нахни нэрылъэгъу, адигэмэ ало. Мэзлэу Руслан иоофшагъэ дахэу, купкы ишэу къынфалотагъэми, икъоу къыбгурьюштэп. Ор-орэу уеплъын, къыбгурымыюрэм укъепчилэн фэе. Зэхэпхырэр шошгэшэгъон хъуным пае

суретышшым игумэкл-гупшисэхэм заштыбгъэгъозэныр нахьышу.

Иутынхыкы

Р. Мэзлэум иофишлэн зыргъажъэм, пүаблэр, нэмэгдэл ижырэ адигэ пкыгъохэр зэришыхэрэм гушуагъо хигъуатэштыгь.

Ышнахъяжъ, искуствэм хэшьык физилэхэр къеушыйхээ, сэнаушигъэу хэлъыр лъигъэ-котэн фэе бэрэ къыраштыгь.

— Лъэпкъ суретэу пшырэр

цифым фэдэу ыбзэклэ къэбгъэгъщыэн фэе, — къеуатэ Мэзлэу Руслан. — Аш щэлагъэ къызыхбгъэфэним имэхьяни къыбгурымыюр хъущтэп.

Зэлъашшэрэ суретыш-модэлъэрэ Стлашь Юрэ, шэнэгъэлэжэу Унэркэю Рае, лъэпкъ ишшээни, иоофшагъэ «НАН-м»

ишацш Нээцуу Аслын, культурам иофишлэхэр Едыдж Викторие, Сихаджэкю Иринэ, Чэмшюю Асют, фэшхъафхэм Р. Мэзлэум исуретхэм анахъэу къаагъэшгээр иутынхыкы пкыгъуабэ зэрэхшигъырэр ары.

Къэбэртэе-Бэлькъарым щызэлъашшэрэ ордэлию Ташло Алый мэлтийфэгъум и 30-м АР-м и Къэралыгъо филармонии щыклошт концертным хэлэжэнэу зөгъэхъазыры. Артист цэрийор музей къэлүүгъ, игуа-пэу къэгъэльэгъоним елпэлтэй.

Бэзхэр зыщызэрагъэшшэрэ Гупчэу «Активым» ишацш Едыдж Мэмэт къэгъэльэгъоним елпэлтэй, суретхэр шо зэфэшхъафхэмкэ гээлээрэлгэхээр зэрэштихэр къыхигъэштыгь.

— Иофири угу рихъэу, уфэшьыпкъэу улажэ зыхъуки, къыбдэхъуштэр маклэп, — къытиуагъ Адыгэ Республиком изаслуженэ суретышшэу Хъуажэ Рэмээн. — Мэзлэу Руслан иоофшагъэ уалэклэ уегъапльэ. Пүаблэклэригъажи, дунэе искуствэ лъагэм лъыгэсигъ. Фэкулаеу исэнэхьят дэлажэ. Иутынхыкын плъэкы-штыр тинэрилъэгъу.

— Руслан иоофшагъэ урэгъупшисэ. Иутынхыкын игъэфедэн хэшьык ин фыри. Иакыл

хилхъээзэ, шыкшыгъэр къе-тэгээх, — къытиуагъ Адыгэим исуретыш! цэрийор Абрэж Гощэфыж.

Саугъэтим фэдэх

Унэшхо зэлүхыгъэр, иоофшагъэр Мэзлэу Руслан ишшээни, къагъэдэхэшт. Саугъэтим фэбгъадэхээзэ, нэр плэпахэу уяпплы.

Унэм идэпкъхэм суретхэр къякштых. Лъэпкъ тхыхъэхэр, 1эмэ-псымэхэр ишшагъэхэм ахэлтэгъяа.

Угбжыныш ё зыбгъэгусэни иофишлээни ебгъэжьагъэр чэбдээжын зэрэмхъууштэр Мэзлэу Руслан исэннаушигъэкэ къыбгурегъяло.

Зэлъашшэрэ ё цунхъягъэр ишшагъэхэм ахэлтэгъяа. Иутынхыкы мэстанэм рищыгъэрэу 1утынхыкы фэдэу суретым щыхырещы, егъэорышэ, пкыгъоу ышырэм регъэклэ. Суретыр къялжээ, саугъэт тепльэ ишшээни хэлэжээни зэгъэхъазыры.

Къэбэртэе-Бэлькъарым щызэлъашшэрэ ордэлию Ташло Алый мэлтийфэгъум и 30-м АР-м и Къэралыгъо филармонии щыклошт концертным хэлэжэнэу зөгъэхъазыры. Артист цэрийор музей къэлүүгъ, игуа-пэу къэгъэльэгъоним елпэлтэй.

Бэзхэр

зыщызэрагъэшшэрэ Гупчэу «Активым» ишацш Едыдж Мэмэт къэгъэльэгъоним елпэлтэй, суретхэр шо зэфэшхъафхэмкэ гээлээрэлгэхээр зэрэштихэр къыхигъэштыгь.

— Иофири

угу рихъэу, уфэшьыпкъэу улажэ зыхъуки, къыбдэхъуштэр маклэп, — къытиуагъ Адыгэ Республиком изаслуженэ суретышшэу Хъуажэ Рэмээн. — Мэзлэу Руслан иоофшагъэ уалэклэ уегъапльэ. Пүаблэклэригъажи, дунэе искуствэ лъагэм лъыгэсигъ. Фэкулаеу исэнэхьят дэлажэ. Иутынхыкын плъэкы-штыр тинэрилъэгъу.

— Руслан

иоофшагъэ

урэгъупшисэ. Иутынхыкын игъэфедэн хэшьык ин фыри. Иакыл

хилхъээзэ, шыкшыгъэр къе-тэгээх, — къытиуагъ Адыгэим исуретыш! цэрийор Абрэж Гощэфыж.

Опсэу, зылапэ дышшэр пызырэ Руслан! О уишшагъэрэ тегъэгушо. Щынэнгъэм щыхырещырэ лъэпкъ гъогур дунайм щашшэрэ.

Къэгъэльэгъоним жъоныгъуакъэм и 21-м нэс музейм щыклошт

ЕМТИЙЛН Нурбай.

Күшъхъэфчъэ спортыр

Адыгейим зэнэкъокъур щэкъо

Мэлъыльфэгъум и 20-м Урысыем ибзыльфы-
гъехэм күшъхъэфчъэ спортымкэ язэнэкъокъу
Адыгэ Республикаем щырагъэжьагъ.

Апэрэ мафэм Мьеекъопэ рай-
оным ипсэуплэу Каменномост-
скэм щырагъажы, Лэгъо-Накъэ
екъурэ гъогухэм зэнэкъокъур
ащылъагъякъотагъ.

Дышъэр, тыжъыныр къитфаҳыгъэх

Километри 109-рэ хүурэ гъо-
тур купым хэтхэу спортсменкхэм
къаклыгъ. Хагъэунэфыкъирэ чы-
пэхэр зыхыштхэр язэрэмьтъа-
шэу яухазырынгъе къэзигъэ-
льэгъуагъехэм Адыгэ Республи-
кам зыщызыгъасэхэр ащыщых.

Урысыем ихэшыпыкыгъэ

командэ хэтэу, Адыгейим испорт-
сменкэ цэрылоу Елизавета Ошурковам-
ре Гюнель Мехтиевамрэ егъасэх
Адыгэ Республикаем изаслуженэ
тренерэу Алексей Войновым.

Адыгэ Республикаем испорт-
сменкэ Гюнель Мехтиевам ятло-
нэрэ чыпээр къыхыгъ. Санкт-
Петербург къикыгъе Маргарита
Сыродоевам ящэнэрэ чыпээр
фагъашшошагъ.

— Дышъэр ыкы тыжъыныр
Адыгейим щыщхэм къээрэдахы-
гъэм мэхъанэшко илэу тэлъытэ,
— къитиуагъ Адыгэ Республи-
кам күшъхъэфчъэ спортымкэ
и Федерацие ипащэу Анатолий
Леплюк. — Хэгъэгушом тиспор-
тсменкхэр щизэлъашшэх.

Дышъэр, тыжъыныр къидэзы-

хыгъехэ Елизавета Ошурковам-
ре Гюнель Мехтиевамрэ егъасэх
Адыгэ Республикаем изаслуженэ
тренерэу Алексей Войновым.

Шъолъыр 31-рэ хэлажъэ

Урысыем ишъолъыр 31-мэ ялъы-
клохэр хэгъэгум изэнэкъокъу хэла-
жъэх. Спортсменки 131-рэ хагъеу-
нэфыкъирэ чыпэхэм афебанэ.

Быракъым и Мафэ фагъэхъы

— Адыгэ Республикаем икъера-
лыгъо быракъ и Мафэ мэлъыль-
фэгъум и 25-м хэдгъэунэфы-
къышт, — тизэдэгүүштэгъу лье-
гъякуатэ Анатолий Леплюк. —
Адыгейим испортсменкхэм хэ-
гъэгум изэнэкъокъу гъэхъягъэу
щашишырэ Адыгэ Республикаем
ибырахъ и Мафэ фагъэхъы.

Хабаровскэ, Самарэ, Башки-
рием, Татарстан, Москва, Санкт-
Петербург, Краснодар краим,

Адыгейим, фэшъхъафхэм яныб-
жыкъиэхэр мэлъыльфэгъум и 25-м
нэс тиреслубликэ щизэнэкъо-
күштых.

Ильэс 15 — 16 зыныбжъ пшъа-
шъэхэр, клаалхэр мэфэ заулэм
къыкъоцл зэлукъэгъухэм ахэлжъэ-
штых.

Адыгейим икъушъхъэхэр, мэз-
хэр, псыхъохэр дахэх. Жыир
шыкъабз. Спорт зэнэкъокъухэр
гъэшшэгъонэу щизэхахш. Рес-
публикаем щыпсэурэ лъэпкъхэр
гуфэбэнгъэ ахэльэу хвакъэхэм
апэгъокъых.

Гъатхэм идэхэгъу Адыгейим
щизэхахшээ зэнэкъокъум хэла-
жъэхэрэм гъэхъягъэхэр спортым
щашишынхэу, ямурадхэм афэкъон-
хэу афэтэо.

Шъуналэ тешъудэ:

Ильэс 15 — 16 зыныбжъ пшъа-
шъэхэр мэлъыльфэгъум и 21-м
зэнэкъокъуягъэх. Мэлъыльфэгъум
и 22-м ильэс 15 — 16 зыныбжъ
клаалхэри, пшъашъэхэри зэлукъэ-
гъухэм ахэлжъэштых.

**Зэхэзыщагъэр
ыкы къыдэзы-
гъэхъирэ:**
Адыгэ Республикаем
лъэпкъ Иофхэмкэ,
Ижыб къэралхэм ашы-
псэурэ тильэпкъэ-
гъухэм адыярэз зэхъы-
нагъэхэмкэ ыкы
къэбар жуугъэм
иамалхэмкэ и Комитет
Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер зыдэ-
шылэр:**
385000,
къ. Мыеекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм
къайхырэ А4-кэ
заджэхэрэ тхьапхэу
зипчагъэхэмкэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлъэу, шрифтэр
12-м нахи цыкъунэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэлгэгъэжъихъых.

E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зыщаушыхъятыгъэр:
Урысые Федерацием
хэутын Иофхэмкэ, тел-
радиокъэтын-
хэмкэ ыкы зэльы-
лэсэйкэ амалхэмкэ
и Министрствэ
и Темыр-Кавказ
чыпэ гъэлоры-
шлап, зэраушыхъятыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщахаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыеекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкъэмкэ
пчъагъэр
4314
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 760

Хэутынум узчи-
кээтхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
Зыщахаутырэр
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шхъялэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъялэм
игуадзэр
Мэшлэкъо
С. А.

Пшъэдэкъижь
зыхырэ секретарыр
Тхъаркъохъ
А. Н.

Футбол

Нахьышум тежэ

«Зэкъошныгъ» Мьеекъуапэ — «Форте» Таганрог — 2:5 (1:2).
Мэлъыльфэгъум и 15-м Адыгэ республикэ стадионым щизэдешшагъэх.

«Зэкъошныгъ»: Орехов,
Такъый, Подковыров, Хъагъур,
Палажнов, Букия (Хъасаныкъу,
59), Крылов, Газиты, Ашэ, Ан-
тоненко (Манченко, 88), Ан-
дрейченко.

Къэлапчъэм югуаор дэзы-
дзагъэхэр: Ашэ — 45 (пе-
нальти), Антоненко — 65 —
«Зэкъошныгъ». Чекес — 7,
Гайдуков — 17, Юрченко — 50,
И. Захаров — 65, Датхъужь
— 85 — «Форте».

Ашэ Анзор пенальти дэгъоу
ыгъэцаки, «Форте» икъэлапчъэ
югуаор зыдедзэм, «Зэкъошны-
гъэр» теклонигъэм фэбэнэн
ылъэкъиштэу тлъйтэштагъ. Хъа-
саныкъор ыпекъе ильи, Анто-
ненкэм югуаор дахэу ритагъ.

Антоненкэр изакьюу къэлэпчъэ-
лутым икъу, хъагъэм югуаор
дидзагъ.

Тиклуб икъэлапчъэ иухумак-
лохэр цыхъэшшэгъу ешлэнхэ
зэрэмьтэхъирэ «Фортом» ыгъэ-
федээз къэлапчъэм югуаор за-
улэрэ дидзагъ.

«Фортер» командэ лъэш дэдэл
шхъяае, зэнэкъокъум диштэрэ
ешлакъирэ къыгъоти, теклонигъэр
къыдихыгъ.

«Зэкъошныгъэм» Д. Гиголаев-
ыр, А. Къонэр зэрэзчимышла-
гъхэр къегоуагъ.

**Я 24-рэ
зэлукъэгъухэр**
«Черноморец» — «Анжи»
— 4:1, «Биолог» — «Динамо»

— 0:1, «Ессентуки» — «Махач-
кала» — 0:3, «Кубань-Холдинг»
— «Кубань» — 1:1, СКА —
«Мэшкъу» — 4:0, «Легион»
— «Туапсэ» — 7:2, «Красно-
дар-3» — «Интер» — 2:2.

Апэ итых клубхэу «Кубань-Хол-
динг» ыкы «Кубань» язэлукъэгъу
теклонигъэр зыми къыцыхыдихы-
гъэп. Зэнэкъокъур шлэхэу купэу
«Кыблэм» щаухыштэп. Арышь,
апэрэ чыпээр зыхыштим тшо-
гъэшшэгъонэу түлпэлтэшт. «Ку-
бань» зэлукъэгъу къинхэр къы-
фэнагъэх.

«Зэкъошныгъэр» теклонигъэр
бэрэ къыдэзыхырэмэ ашыщэп,
ешлакъохэр ныбжыкъялох, опыт
ялэп. Зэнэкъокъум клубыр щы-
лъякъотэнэм фэшлэлакъе къы-

гъотын, къэлапчъэм нахьыбэрэ
югуаор дидзэнэм пыльын фое.

Чыпшэхэр

1. «Кубань-Холдинг» — 55
2. «Кубань» — 53
3. «Черноморец» — 49
4. СКА — 46
5. «Легион» — 46
6. «Анжи» — 37
7. «Форте» — 33
8. «Динамо» — 31
9. «Спартак» — 30
10. «Махачкала» — 30
11. «Мэшкъу» — 28
12. «Краснодар-3» — 22
13. «Биолог» — 21
14. «Зэкъошныгъ» — 19
15. «Интер» — 15
16. «Ессентуки» — 13
17. «Туапсэ» — 7.

«Зэкъошныгъэр» я 25-рэ ешэ-
гъухэм ахэлжэштэп. Я 26-рэ
ешэгъухэр мэлъыльфэгъум и 27-м
клубхэм яштых. «Зэкъошны-
гъэр» Ростов-на-Дону щыдешшэп
СКА-м.

Нээлүбгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбий.